

Uzasadnienie

Wydanie projektowanego rozporządzenia wynika z uwzględnienia postulatów formułowanych przez organizacje pozarządowe. Z postulatem przesunięcia terminów sprawozdawczych zwróciły się do Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej dwa Zespoły Rady Działalności Pożytku Publicznego, tj. Zespół do spraw Sprawozdawczości w Organizacjach Pozarządowych i Zespół do spraw Administracji Publicznej i Bezpieczeństwa Obywateli. Grupa tych jednostek ze względu na swoją specyfikę w dobie pandemii nadal ma problemy z terminowym wykonywaniem ww. obowiązków, w szczególności zaś wypełnianiem tych obowiązków, które charakteryzują się wysokim stopniem elektronizacji procesów (np. sporządzanie sprawozdań finansowych w strukturze logicznej oraz formacie udostępnianych w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej urzędu obsługującego ministra właściwego do spraw finansów publicznych oraz opatrywanie ich kwalifikowanym podpisem elektronicznym, podpisem zaufanym albo podpisem osobistym). Dodatkowo należy podkreślić, iż proces sporządzenia sprawozdań finansowych wymaga szeregu prac analityczno-kontrolnych i uzgadniających (w tym inwentaryzacyjnych) oraz wymagających od służb finansowo-księgowych wzmożonego nakładu pracy.

Projektowane rozporządzenie jest wydawane na podstawie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 15zzh ust. 1 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 1842, z późn. zm.), zgodnie z którym w przypadku ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, minister właściwy do spraw finansów publicznych, w drodze rozporządzenia, może określić inne terminy wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji, o których mowa w:

- 1) ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2021 r. poz. 217) oraz w aktach wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy,
- 2) ustawie z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r. poz. 305) oraz w aktach wykonawczych wydanych na podstawie tej ustawy,
- 3) art. 45 ust. 5 ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm.)

- biorąc pod uwagę konieczność zapewnienia prawidłowej realizacji tych obowiązków.

Nowelizacja rozporządzenia dedykowana jest wybranym jednostkom wskazanym w poniższej części uzasadnienia, dla których są przedłużane terminy wynikające wyłącznie z przepisów ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości.

Projekt w projektowanym brzmieniu § 3a przewiduje wprowadzenie krótkiego (o 1 miesiąc) przesunięcia niektórych terminów dotyczących w szczególności inwentaryzacji, sporządzenia zestawienia obrotów i sald, sporządzenia sprawozdania finansowego oraz jego zatwierdzenia,

które wynikają z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości, dla jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 2 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, z wyjątkiem spółek kapitałowych, oraz jednostek, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2 tej ustawy, których działalność opiera się w dużej mierze na wolontariacie i pracy społecznej. Przesunięcie ww. terminów będzie dotyczyło również nieprowadzących działalności gospodarczej związków zawodowych, organizacji pracodawców, izb gospodarczych, społeczno-zawodowych organizacji rolników, organizacji samorządu zawodowego i organizacji samorządu gospodarczego rzemiosła ze względu na charakter ich działalności (non-profit).

Projektowane przesunięcie ww. terminów o 1 miesiąc będzie oznaczało, że ostateczny termin np. sporządzenia sprawozdania finansowego będzie przypadał na dzień 30 kwietnia 2021 r. zamiast 31 marca 2021 r. (w przypadku, gdy dzień bilansowy przypadał na dzień 31 grudnia 2020 r.). Oznacza to, że projektowana zmiana wydłuży okres na wykonanie obowiązków sprawozdawczych wynikających z ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości dla organizacji pozarządowych i wskazanych w projekcie jednostek nieprowadzących działalności gospodarczej.

Powyższa zmiana będzie miała zastosowanie do obowiązków dotyczących roku obrotowego kończącego się po dniu 29 września 2020 r., jednak nie później niż w dniu 30 kwietnia 2021 r., których termin wykonania nie upłynął przed dniem 31 marca 2021 r.

Dodatkowo w projektowanym brzmieniu § 3b, wzorem § 3 ust. 4a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji (Dz. U poz. 570 i 1667), przedłużone zostaną terminy na zatwierdzanie sprawozdań finansowych dla:

- 1) spółdzielni mieszkaniowych - do 6 tygodni od dnia odwołania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii oraz
- 2) niektórych jednostek (niebędących spółkami kapitałowymi, spółkami komandytowo-akcyjnymi, spółkami jawnymi lub komandytowymi, których wszystkimi współnikami lub akcjonariuszami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej), w których ze względu na liczbę członków organów zatwierdzających i braku możliwości ich zwołania ze względu na ograniczenia epidemiczne (przesłanka nr 1) oraz brak możliwości podejmowania uchwał przy wykorzystaniu środków bezpośredniego porozumiewania się na odległość (przesłanka nr 2), nie jest możliwe wykonanie tej czynności w terminie określonym w ustawie z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości. Dla tych jednostek termin zatwierdzenia sprawozdania finansowego został przedłużony do 6 tygodni od dnia ustania którejkolwiek z ww. przesłanek.

W projektowanym brzmieniu § 3b pkt 2 lit. a dokonano, w porównaniu do obecnie obowiązującego przepisu § 3 ust. 4a pkt 2 lit. a rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do

właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji, korekty, zgodnie z którą wyrazy "organów zarządzających" zostały zastąpione wyrazami "organów zatwierdzających", które są uprawnione do zatwierdzania sprawozdań finansowych.

Powyższa zmiana, zgodnie z projektowanym brzmieniem § 10b będzie miała zastosowanie do zatwierdzania sprawozdań finansowych za lata obrotowe kończące się po dniu 29 września 2020 r., co umożliwi wymienionym w projektowanym brzmieniu § 3b jednostkom (spółdzielniom mieszkaniowym oraz niektórym innym jednostkom - niebędącym spółkami kapitałowymi, spółkami komandytowo-akcyjnymi, spółkami jawnymi lub komandytowymi, których wszystkimi współnikami lub akcjonariuszami ponoszącymi nieograniczoną odpowiedzialność są spółki kapitałowe, spółki komandytowo-akcyjne lub spółki z innych państw o podobnej do tych spółek formie prawnej) przesunięcie terminu zatwierdzenia sprawozdania finansowego.

Powyższa zmiana będzie miała zastosowanie do obowiązków dotyczących roku obrotowego kończącego się po dniu 29 września 2020 r. Przepis ten nie jest ograniczony do roku obrotowego 2020, zatem będzie dotyczył również następnych lat obrotowych, o ile nadal będzie trwał stan zagrożenia epidemicznego albo stan epidemii i związane z nim ograniczenia.

Zgodnie z ustawą z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości sprawozdania finansowe sporządzane są w formie elektronicznej. Jednocześnie dane pozyskiwane ze sprawozdań finansowych stanowią ważne źródło informacji dla instytucji kredytowych, kontrahentów oraz innych odbiorców przy podejmowaniu decyzji biznesowych. Wykorzystywane są one również do tworzenia informacji statystycznych istotnych dla funkcjonowania państwa. Z powyższych powodów projektodawca nie zdecydował się na przedłużenie terminów w zakresie ewidencji oraz sporządzania i zatwierdzania sprawozdań finansowych dla wszystkich jednostek objętych w roku ubiegłym zakresem podmiotowym rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 31 marca 2020 r. w sprawie określenia innych terminów wypełniania obowiązków w zakresie ewidencji oraz w zakresie sporządzenia, zatwierdzenia, udostępnienia i przekazania do właściwego rejestru, jednostki lub organu sprawozdań lub informacji.

Z uwagi na konieczność sporządzenia sprawozdań finansowych na dzień 31 marca termin wejścia w życie projektowanego rozporządzenia powinien nastąpić jak najszybciej, tj. z dniem następującym po dniu ogłoszenia. Przewidywany termin wejścia w życie ustawy nie narusza zasad demokratycznego państwa prawnego i jest uzasadniony ważnym interesem społecznym w związku z koniecznością przesunięcia terminów ewidencyjnych i sprawozdawczych dla organizacji pozarządowych oraz organizacji non – profit przed upływem tych terminów.

Stosownie do art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt został zamieszczony w wykazie prac legislacyjnych Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa oraz § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.) projekt rozporządzenia został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Zawarte w projekcie regulacje nie wpływają na działalność mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. - Prawo przedsiębiorców (Dz. U. 2021 poz. 162).

Projekt rozporządzenia nie zawiera norm technicznych, w związku z czym nie wymaga notyfikacji na podstawie przepisów rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Projekt rozporządzenia nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnień, o których mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów.

Projekt rozporządzenia nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.